

Verddeguoovddáš

Forprosjekt av Kvæningen Næringsbygg AS i samarbeid med Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen
Finansiert av verneområdestyret og Kvæningen Næringsfabrikk AS.

Besøkscenter for reindrif og kystsamfunn



Reindriften har blitt fjern og fremmed for de fleste fastboende på kysten selv om den foregår der de bor.

Reineierne kan mangle innsikt i de fastboende sin situasjon.

Vi mangler kollektive ordninger og møteplasser som kan forebygge konflikter mellom reineierne og de fastboende.

**En god verdde,
det er verdt det!**



«Verddeforholdet synes å være like gammel som reindriften. Selv om den i utgangspunktet var basert på gjensidig nytte, så utviklet den seg til samhandling basert på frivillighet og gjensidig tillit. Samhandlingene gav også grobunn for gjensidig forståelse av hverandres situasjoner og virket dermed konflikt - reduserende og konfliktløsende mellom de to gruppene.»

Fra siida til samfunnsplanlegging, kap. verddeforholdet.

Jan Erik Henriksen, 1993



Samarbeid

En verdde ønsker å skape felleskap og fokuserer på felles interesser og samarbeidsmuligheter i stedet for motsetninger.

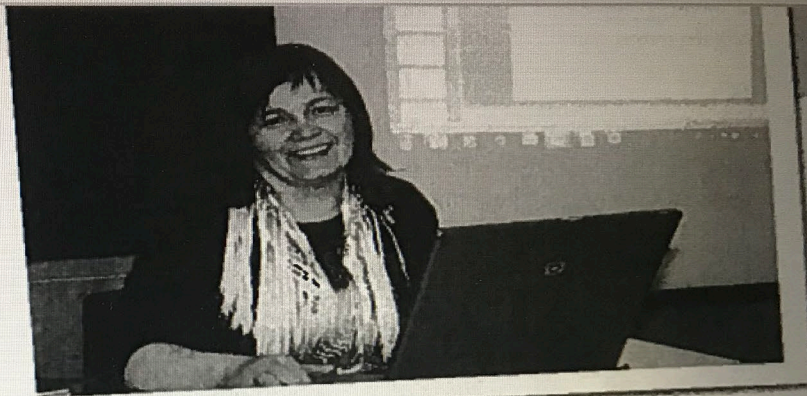
Reindriften drives i tett samspill med naturen og har felles interesse med lokale kystsamfunn å ivareta bosetting og infrastruktur, men begge blir presset av sentralisering, klimaendringer og naturinngrep.

En revitalisering av verddeforholdet er nødvendig.

Verddegvovdáš
begynte med fotball -
med Verddeturneringen
i Burfjord og fortsatte med et
prosjekt som kommunen
Gjennomførte .



I reindrifskommunen Kvænangen i Nord-Troms satser man nå friskt på å styrke vennskap mellom fastboende og reindrifstutøvere. Et spennende og banebrytende prosjekt «Verddevuohta» skal bedre samværet i kommunen.



Her er reindriffta velkommen!

– Verddevuohta er et gammelt samisk begrep som betyr vennskap og fellesskap brukes om samhandlingen mellom reindrifstutøvere og fastboende. Den mange hundre år gamle tradisjonen har

ytterligere skal styrke samholdet mellom reindrifstutøvere og fastboende.

Verdde – tradisjoner tas opp igjen

Begrepet «verdde» beskriver århundre-

gruppene, til i dag hvor konflikter om areal og ressurser er mer fremtredende enn fellesskap og samhandling.

God dialog viktig

Prosjektet tar sikte på en bred dialog



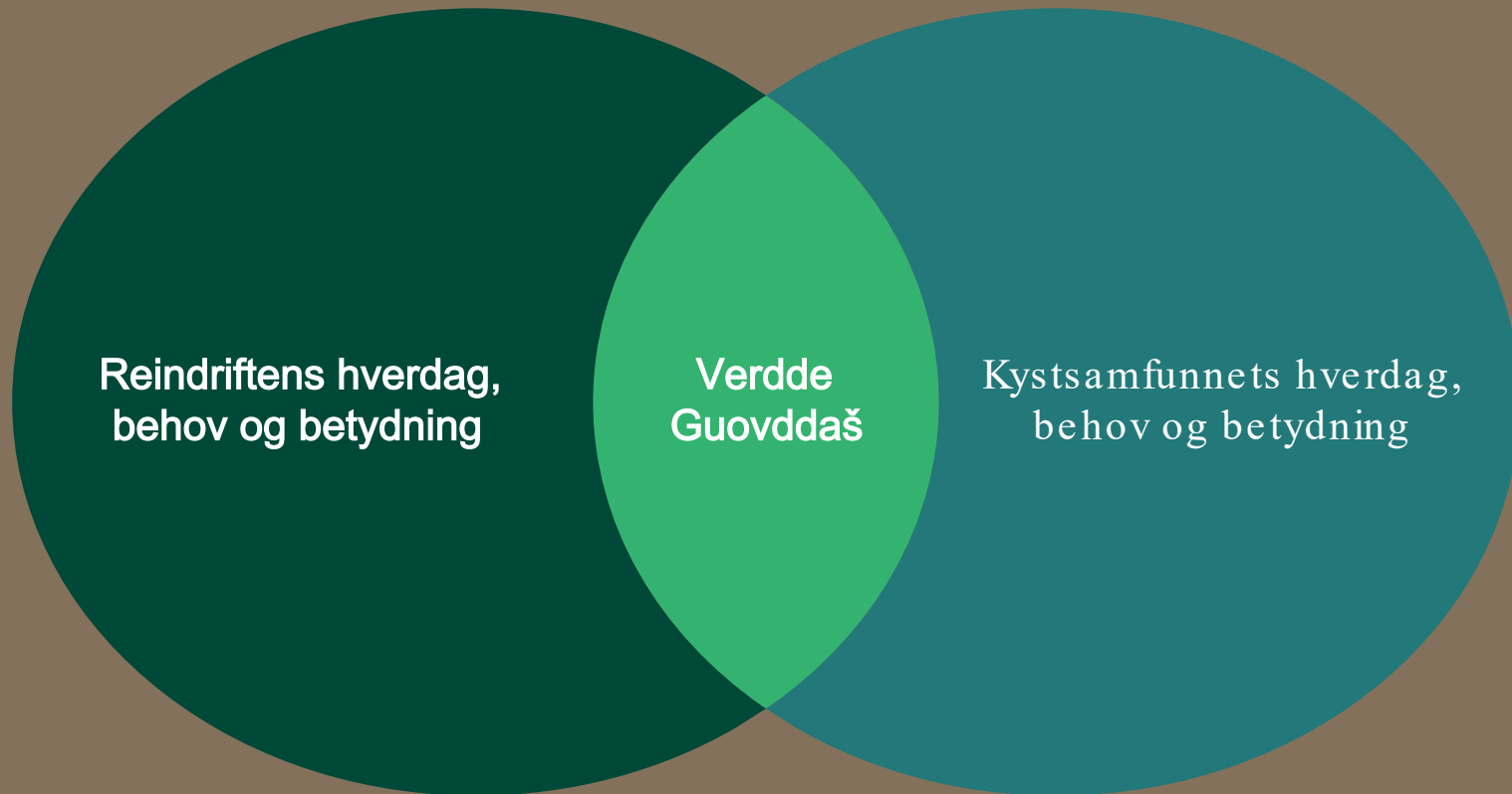
Verddegovddáš er et senter for reindrift og kystsamfunn, basert på det eldgamle verddevuohta / verddeforholdet mellom reindriftssamer og fastboende.

Verddegovddáš skal formidle den nord-samiske reindriftens og kystsamfunnets historie og kultur ved hjelp av utstillinger, foredrag, seminar, skolebesøk og via trykte og digitale media.

Verddegovddáš skal være en møteplass for å fremme samarbeid, gjensidig tillit og løfte fram hverandres behov og interesser.

Formidling

Samhandling



Reindriftens hverdag,
behov og betydning

Verdde
Guovddaš

Kystsamfunnets hverdag,
behov og betydning

Kunnskap

Møteplass

Ideen om verddeguovddáš/ verddesenter er inspirert av besøkssentra for natur og miljø rundt om i Norge. Slik defineres de:

“Et besøkssenter gir informasjon om og tilrettelegger for aktiviteter basert på naturen eller kulturarven. Sentrene formidler nasjonale og internasjonale verdier ved et område eller et tema, gir besøkende forståelse for vern og inspirerer til besøk av natur og kulturminner.”

(Offisiell definisjon på besøkssenter)

I Norge finnes to sentra for villrein. Dette er på Dovre.



Målgrupper som kan nås ved besøk og via trykte og digitale media:

Reindriftsutøvere og
kystbefolkning .
Hele landets befolkning .

Barnehagebarn, skoleelever,
studenter, forskere , offentlig ansatte,
og næringslivet.

Reindrift er den
siste nomadiske
næring
i Europa



- Reindriftaer en liten næring i nasjonal målestokk, men i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning for økonomi, sysselsetting og kultur.
- I Norge er det om lag 3 100 som driver med reindrift. Reinbeiteområdene ligger i Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag og i nordøstlige deler av Innlandet.
- Presset mot beiteområdene øker stadig pga industrialisering, urbanisering og klimaendringer. Arealene er en knapphetsressurs.
- Tap av beite land er den største trusselen mot framtidig reindrift.

Vår visjon:



- En lokal og nasjonal kunnskapskilde som skaper forståelse for reindriften og kystens betydning og behov.
- En uavhengig og nøytral aktør
- Et møtested som viser både reineierens og kystbefolkningens liv og interesser.
- En arena for samarbeid og samhandling

Forprosjektgruppe

Kvænangen Næringsbygg AS
Ragnhild Enoksen

Verneområdestyre for Kvænangsbotn og Navitdalen
Rune Benonisen

Prosjektmedarbeidere
Trine-Lise Slåtsveen og Anne Merete Gaup

Eierskap og samarbeidspartnere

Prosjekteier er Kvæningen kommune i samarbeid med Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen

Arbeidet er hittil finansiert av Troms Holding, Kvæningen næringsfabrikk (omstillingsprogrammet for Kvæningen), Sametinget, Reindriftensutviklingfond, verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen.